

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Masarykova základní škola Velká Bystřice

8. května 67
783 53 Velká Bystřice

Identifikátor: 600 140 164

Zřizovatel: Obec Velká Bystřice, Zámecké náměstí 1, 783 53 Velká Bystřice

Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Termín konání orientační inspekce: 10. - 13. duben 2000

Čj.	132 241/00-011032
Signatura	om2ct111

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Společná zjištění a hodnocení týkající se plánování a přípravy výuky, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek výuky

Výuka probíhá podle zvolených vzdělávacích programů, týdenní hodinová dotace předmětů odpovídá schváleným učebním plánům. Tematické časové plány pro letošní školní rok byly zpracovány pro první až osmý ročník podle vzdělávacího programu Základní škola

čj. 16847/96-2, pro devátý ročník podle učebních dokumentů čj. 18730-91-20. V rozčlenění učiva a v jeho kontinuitě nebyly zjištěny nedostatky.

Sledované předměty jsou vyučovány učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výjimkou jsou dva učitelé se způsobilostí pro 2. stupeň základních škol, kteří vyučují na 1. stupni a jedna učitelka s kvalifikací vychovatelství, která již studuje učitelství pro 1. - 5. ročník základních škol.

Výuka sledovaných předmětů probíhá s výjimkou chemie v kmenových třídách. Prostorově vyhovující učebny jsou vybaveny kvalitně opraveným žákovským nábytkem. Lépe je vybavena budova školy, v níž byla provedena rekonstrukce.

Výuka sledovaných předmětů je zabezpečena dostatkem učebnic a učebních pomůcek, které jsou většinou starší. Nejen pro výuku informatiky, ale i pro jiné předměty je využívána velmi dobře vybavená počítačová učebna s napojením na Internet.

Průběžně doplňovaná školní knihovna obsahuje dostatek titulů.

Při výuce byly respektovány základní psychohygienické zásady. Na žáky příznivě působilo klidné pracovní prostředí a časté střídání činností. Zařazování přímého relaxačního uvolnění v hodinách bylo pozorováno na 1. stupni.

Plánování a příprava výuky, personální, materiální i psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Dějepis

Struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Efektivita výuky bylo dosaženo vhodným střídáním vyučovacích metod, účelným zařazováním četby úryvků textu z odborné literatury a zařazováním samostatné práce žáků. Učitelé pracovali na velmi dobré odborné úrovni, pouze ojediněle byly pozorovány drobné didaktické nedostatky. Vedli žáky k myšlení v historických souvislostech a ke kultivovanému souvislému vyjadřování. Používaný styl práce žáky vhodně motivoval. Klasifikační zkoušení bylo zaměřeno na znalosti základního učiva. Výkon žáků byl vyhodnocován, známky zdůvodňovány. Znakem všech hodin byla přirozená interakce mezi učiteli a žáky i vstřícný přístup učitelů. Sešity žáků mají průměrnou úroveň.

Výuka dějepisu je velmi dobrá.

Chemie

Časové rozvržení a průběh vyučovacích hodin s efektivním využitím času svědčí o promyšlené práci vyučujícího. Získávání nových poznatků a tvorba závěrů byly provázeny demonstračními pokusy, na některých se podíleli samotní žáci. Sledované jevy žáci hodnotili, bylo využito efektivní metody práce s chybou. Tvořivé podání učiva spočívalo ve využití technik podporujících zapamatování. Umožňovalo také pozdější aplikaci poznatků. Při účelně vedeném řízeném rozhovoru byli žáci vedeni k chápání vzájemných souvislostí a vytváření komplexních znalostí. Jsou zvyklí na řešení úkolů při samostatné práci. Byl jim poskytován

prostor pro uplatnění vlastního názoru.

Žáci byli účinně motivováni verbální formou v úvodních částech vyučovacích hodin. Průběžná motivace spočívala v maximálním zapojení smyslů v procesu poznávání.

V hodinách byl vytvářen prostor pro diskusi, byly rozvíjeny myšlenky obsažené v žákovských odpovědích. Žáci svému učiteli důvěřují.

Kvalita výuky chemie je velmi dobrá.

Matematika

Při výborné organizaci vyučování byli všichni žáci zapojeni do činnosti, pracovali se spontánním zájmem. Při řešení slovních úloh byli bezchybně vedeni přesně formulovanými pokyny. Výklad nového učiva byl postaven na uplatňování logického myšlení, vyvozování nových poznatků prováděli často sami žáci. Kladem bylo vytváření prostoru pro individuální i skupinové aktivity, užití metod umožňujících zapamatování učiva - mnemotechnika a nácvik manuální zručnosti při práci s papírem. Využití učebních programů pro matematiku v počítačové pracovních je zavedenou praxí. Při efektivním využití času si žáci důkladně procvičili probrané učivo, učili se základům práce na počítači a v neposlední řadě byli takto velmi dobře motivováni pro úspěšnou práci.

Výsledky učení byly průběžně vyhodnocovány, přímé pozorování potvrdilo dobrou úroveň znalostí. Motivační význam měla častá pochvala.

Oba vyučující komunikují s žáky přirozeným způsobem, rozvíjí jejich smysl pro kooperaci, dovedou v žácích probouzet nadšení pro práci.

Kvalita výuky matematiky ve sledovaných třídách je vynikající.

Přírodopis

Organizace, formy a metody výuky byly ve sledovaných hodinách rozdílné. Vyučovací hodiny velmi dobré úrovně se vyznačovaly promyšleností, věcnou správností a odborností. Při výuce byla účelně zařazována samostatná práce žáků s učebnicí i práce na připravených textech. Při výkladu nového učiva bylo využíváno vědomostí i zkušeností žáků. Výchovný význam mělo učivo s tematikou ochrany zdraví. Zvolené metody a formy práce působily na žáky motivačně. V hodinách s tradiční stavbou převažovala výkladová metoda, při níž žáci nebyli dostatečně motivováni. Dostávali malý prostor k aplikaci svých poznatků. Ověřování znalostí a dovedností žáků ústní i písemnou formou zkoušení je vyvážené.

Laboratorní práce jsou realizovány v souladu s učebními osnovami. Biologická olympiáda je organizována na úrovni školního kola.

Výuka přírodopisu je hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (prvouka, přírodověda)

Vyučující volili většinou smíšený typ hodin, jejichž struktura odpovídala výukovým cílům. V nižších ročnících bylo patrnější užití efektivních forem práce spočívajících ve střídání vyučovacích metod, v samostatné práci, uplatnění dialogu, hry a v důkladném procvičování. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění, většina z nich byla v průběhu hodin stále v činnosti. Učivo bylo prezentováno jasně, pokyny vyučujících byly srozumitelné a přiměřené věku žáků, kteří získávali znalosti a dovednosti v žádoucím rozsahu a tempu. Učebnice a učební pomůcky byly využívány účelně.

Motivace žáků spočívala v jejich seznámení s probíranou látkou, v uplatnění kolektivně řešené

„doplňovačky“, v aktualizaci učiva, v kladení problémových otázek a využití mezipředmětových vztahů. Hodnocení práce žáků bylo zaměřeno pozitivně, ojediněle bylo pozorováno vedení žáků k sebehodnocení.

U žáků jsou rozvíjeny komunikativní schopnosti vytvářením prostoru pro vyjádření vlastního názoru. Atmosféra ve třídách příznivě ovlivňovala vzdělávací proces.

Výuka přírodovědných předmětů je na velmi dobré úrovni.

Zeměpis

Organizace práce, metody a formy výuky byly ve sledovaných hodinách velmi rozdílné. V hodinách s vynikající úrovní byly promyšleně využívány netradiční způsoby výuky. Převažovala forma samostatné práce žáků s učebnicí, mapovým materiálem a s geograficky zaměřenými články z novin a časopisů. Důraz byl kladen na zvládnutí základního učiva a logické myšlení. Průběžné motivace žáků bylo dosaženo střídáním činností. Jejich komunikace byla velmi dobrá. Vyučovací hodina průměrné úrovně byla založena na převažujícím výkladu a na besedě s žáky. Zařazená zeměpisná hra neměla žádoucí efekt. Žáci však pracovali se zájmem a prokazovali poměrně dobré znalosti základního učiva. Učitelka se občas dopouštěla didaktických chyb.

Vědomosti žáků jsou ověřovány převážně ústní formou zkoušení, sešity mají celkově dobrou úroveň.

Žáci všech ročníků druhého stupně projeví velký zájem o školní kolo zeměpisné olympiády. Postupující žáci dosáhli v okresním kole této soutěže velmi dobrého umístění.

Škola se jako jediná v České republice zapojila prostřednictvím Internetu do mezinárodního žakovského zeměpisného projektu.

Výuka zeměpisu je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě poznatků zjištěných pozorováním při hospitacích, hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání v předmětech dějepis, chemie, matematika, přírodopis, přírodovědné předměty a zeměpis jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce dlouhodobého rozvoje školy byla sestavena před dvěma roky, současně s nástupem ředitele školy do funkce. Stanovení koncepčních záměrů předcházela analýza vnitřních podmínek školy s přihlédnutím k podmínkám v celé obci. Kladem sestavené koncepce, s níž byli všichni pracovníci seznámeni, je především její orientace na výchovně-vzdělávací činnost školy. Koncepční záměry jsou jasně a srozumitelně formulovány. Skutečnost, že mnohé z úkolů byly již splněny svědčí o tom, že stanovené cíle jsou reálné. V zájmu jednotného výchovného působení na žáky jsou za prioritu koncepce považovány vztahy mezi školou a rodiči. Vynaložené úsilí školy se příznivě odráží ve velmi dobré práci výboru rodičovského sdružení.

Na sestavenou koncepci navazují úkoly ročního plánu především v oblasti výchovně-vzdělávací činnosti. Měsíční plány práce jsou svým obsahem a formou funkční. Při sestavování ročního plánu bylo přihlíženo k námětům učitelů, kteří vznášeli podnětné návrhy a kritické

připomínky v dotazníku sestaveném pro tento účel ředitelem školy.

Koncem minulého školního roku byla provedena kontrola plnění koncepčních cílů stanovených pro jednotlivé oblasti práce školy. Po této kontrole následovala analýza, z níž vycházelo stanovení úkolů pro následující období školního roku.

Vzdělávací program podle něhož probíhá výuka, je plánovitě rozpracován. Účelné jsou rámcové tematické plány pro VI. - IX. třídy s údaji o týdenní časové dotaci a používaných učebnicích. Rámcové plány umožňují vedení školy pohotově provádět rychlou kontrolu plnění osnov, garantují návaznost učiva v jednotlivých ročnících a eliminují případnou duplicitu probíraných učebních celků. Tematické časové plány vyučujících mají dobrou úroveň, obsahují všechny náležitosti včetně doplňků a úprav platných od 1. 9. 1998 a jsou velmi účelně uspořádány.

Pro žáky IV. a V. tříd jsou zřízeny jako nepovinné předměty sportovní hry, žáci VI. a IX. tříd mohou navštěvovat informatiku. Nabídka volitelných předmětů je dostačující, jsou zavedeny až od 8. ročníku. Každý žák VIII. třídy má možnost volby tří předmětů, v IX. třídě dvou volitelných předmětů. Pro zájemce je zřízeno 9 skupin zájmových útvarů.

Škola vykazuje 26 individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením. Pro každého žáka je vypracován individuální vzdělávací program podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Plány práce výchovné poradkyně a činnosti školní družiny jsou kvalitně zpracovány.

Oblast plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Činnost školy se řídí kvalitně zpracovaným organizačním řádem, jehož součástí je organizační schéma, vymezující kompetence a odpovědnost vedoucích pracovníků. Povinnosti vedoucích metodických orgánů a učitelů jsou konkretizovány v dodatku k vnitřnímu řádu školy. Pro hodnocení práce školy ředitel připravil a realizoval anketu kterou analyzoval a následně přijal opatření. Jednání pedagogické rady předchází příprava třídních učitelů. Zabývá se nejdůležitějšími otázkami výchovy a vzdělávání žáků. Záznamy z jednání pedagogické rady jsou stručné a věcné. Na provozních poradách jsou projednávány aktuální záležitosti týkající se provozu školy. Metodické orgány (metodické sdružení prvního stupně a předmětové komise humanitních předmětů, přírodovědných předmětů a výchov) řeší podstatné výukové problémy. Zabývají se sjednocováním klasifikace a metod hodnocení žáků, přípravou, průběhem a vyhodnocováním školních soutěží. Zkušenější kolegyně poskytují metodickou pomoc učitelce, která v současné době doplňuje svou kvalifikaci studiem na vysoké škole. Velmi dobrá je spolupráce učitelek prvních tříd s oběma místními mateřskými školami.

Vybraná dokumentace upravující organizaci a chod školy má dobrou obsahovou i formální úroveň. Na nedostatky administrativního charakteru v protokolech o opravných zkouškách byl ředitel školy upozorněn.

Organizace vyučování odpovídá obecně platným předpisům. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd odpovídají pedagogickým i psychohygienickým zásadám. Odpolední vyučování je realizováno v malé míře. Nevhodné je zařazování předmětů s dvouhodinovou týdenní dotací ve dvou po sobě následujících dnech.

Všichni pracovníci byli prokazatelným způsobem seznámeni s pracovním řádem i vnitřním řádem školy. Žáci byli seznámeni se školním řádem, který odpovídá požadavkům vyhlášky o základní škole a jsou v něm obsažena také konkrétní práva žáků.

Učitelé operativně získávají všechny informace a organizační pokyny především

prostřednictvím školní počítačové sítě. Tyto informace jsou v písemné formě zveřejňovány také na panelu ve sborovně.

O chování a prospěchu svých dětí jsou rodiče informováni tradičním způsobem pomocí žákovských knížek, deníčků a na třídních schůzkách, před jejichž konáním mohou vznášet písemné dotazy nebo připomínky k práci školy. Při řešení závažnějších přestupků žáků jsou rodiče zváni k jednání do školy.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována přehledně, obsahuje všechny náležitosti, má dobrou vypovídací hodnotu. Je podkladem pro další plánování práce školy.

Žáci dobrým umístěním reprezentují školu v soutěžích a olympiádách.

Řediteli se od jeho nástupu do funkce v roce 1998 podařilo organizačně zajistit dokončení rekonstrukce staticky poškozené budovy a vybudování počítačové učebny s napojením na Internet.

Organizační systém školy je funkční, má nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ze studia předložených písemností, rozhovorů s učiteli i z pozorování chodu školy v průběhu inspekce vyplývá, že vedení školy při své činnosti používá demokratický styl řízení. Další vzdělávání pracovníků je podporováno s ohledem na potřebu školy i zájem učitelů. Dva učitelé rozšiřují svou kvalifikaci studiem na vysoké škole. Všichni učitelé cizích jazyků se účastní metodických kurzů. Péče o učitele bez odborné způsobilosti pro vyučovaný předmět je zajištěna. Učitelská knihovna je dostatečně využívána, pravidelně je doplňována knihami i odbornými časopisy. Vedení školy podporuje zájem učitelů o využívání výpočetní techniky.

Kritéria pro hodnocení pracovníků a diferencované přiznávání nenárokových složek platu jsou stanovena a zveřejněna. Hodnocení pracovníků je pravidelné. Veřejné pochvaly na poradách jsou morální stimulací.

Vedení a motivování pracovníků je na nadprůměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly je založen na sestavených funkčních plánech kontrolní činnosti ředitele školy a jeho zástupkyně. Plány jsou časově členěny na jednotlivé měsíce a týdny. Odpovědnost za provádění kontrolní činnosti vyplývá z organizačního schématu. Kontrola plnění úkolů je zaměřena na všechny oblasti činnosti školy.

Kontrola pedagogické dokumentace je zpravidla prováděna několikrát ročně. Při namátkové kontrole byly zjištěny drobné nedostatky administrativního charakteru. Kontrola práce třídních učitelů spočívá také v provádění analýzy zpráv, které učitelé odevzdávají před jednáním pedagogické rady. Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s ředitelem a je kontrolována především v oblasti péče o žáky se zdravotním postižením. Duplicitní vedení veškeré dokumentace tuto kontrolu řediteli usnadňuje. Kontrola práce školníka, který si dle vyjádření ředitele iniciativně vyhledává ve škole práci, je nenáročná.

Zjišťování úrovně vzdělávání je prováděno formou hospitací, jejichž realizace je dána plánem. V průběhu roku uskuteční oba členové vedení školy asi 40 hospitací. V hospitačních záznamech je uvedena široká škála sledovaných jevů, při rozborech jsou uplatňována různá doporučení a přijímána opatření.

Kvalita práce pedagogů je hodnocena v návaznosti na koncepci rozvoje školy. Jednotlivé oblasti hodnocení jsou rozděleny do dvou částí. V první z nich je obsaženo hodnocení současného stavu a dosažených výsledků, ve druhé části jsou stanoveny hlavní úkoly na další

školní rok. Tyto úkoly se objevují také v celoročním plánu práce školy. Kladem takto prováděného hodnocení je to, že nejsou zakrývány nedostatky, otevřeně se o nich hovoří. Ředitel se staví kriticky nejen k práci učitelů, připouští i svoje nedostatky v řídicí práci. K posouzení výsledků učení žáků škola nepoužívá vlastní evaluační nástroje. Je využíváno nabídky srovnávacích testů SCIO pro 5. a 9. ročník. Výsledky testování žáků IX. tříd jsou srovnatelné s ostatními školami. Hodnocením výsledků učení podle srovnávacích testů a hodnocením soutěží se zabývají metodické orgány.

Projednávání výsledků kontrol bylo prokazatelně doloženo zápisy z jednání pedagogické rady. Odstranění nedostatků zjištěných při kontrole je řešeno individuálně, případně jsou operativně svolávány mimořádné porady, na nichž jsou stanoveny termíny a způsob odstranění zjištěných nedostatků. Bylo doloženo zápisy.

Kontrolní mechanismy jsou účinné, jejich úroveň je nadprůměrná.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitele školy
- Rozhodnutí Školského úřadu Olomouc o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 237-02-03 ze dne 1. 9. 1998
- Koncepce rozvoje školy

Dokumentace školního roku 1999/2000

- Roční a měsíční plány
- Rozvrhy hodin
- Tematické časové plány sledovaných předmětů
- Vnitřní řád školy pro pracovníky, školní řád pro žáky
- Povinná dokumentace školy podle § 38a) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy hospitovaných tříd, třídní výkazy a katalogové listy tříd I. C, II. A, III. B, IV. C, V. B, VI. A, VII. B, VIII. A, IX. A
- Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů
- Záznamy z jednání pedagogické rady a provozních porad
- Záznamy z jednání metodických orgánů sledovaných předmětů
- Inventurní knihy pomůcek a školní knihovny
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- Vybrané sešity žáků
- Vybrané deníčky a žákovské knížky

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky školy mají velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky dějepisu, chemie, přírodopisu, přírodovědných předmětů (prvouka, přírodověda) a zeměpisu je velmi dobrá. Hodiny matematiky na 1. stupni byly výborné.

Úroveň řídicí práce v oblastech plánování, organizování, vedení pracovníků a kontrolních mechanismů je nadprůměrná.

Na základě skutečností zjištěných v průběhu inspekce je škola celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Vybavování školy učebnicemi, odbornou literaturou a pomůckami je pro sledované předměty poměrně vyvážené. Škola se zaměřuje zejména na vybavení výpočetní technikou a na její využívání při výuce prostřednictvím výukových programů. Běžné učební pomůcky byly ve sledovaných hodinách dostatečně používány. Dělení tříd na skupiny je odůvodněné. V průběhu inspekce nebylo zjištěno neoprávněné a neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Krejčířík	Zdeněk Krejčířík v. r.
Člen týmu	RNDr. Ladislav Pluskal	Ladislav Pluskal v. r.

V Olomouci dne 27. dubna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. 5. 2000

Razítko

Mgr. Jaroslav Zavadil

Jaroslav Zavadil v. r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Olomouc, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc	2000-06-12	Mazačová v. r.
Zřizovatel: Obec Velká Bystřice, Zámecké náměstí 1, 783 53 Velká Bystřice	2000-06-12	132 356/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Bez připomínek